«بەفر و ئەڤین»

نزار محمد سعید

«پێش کێشە بۆ شەهیدێت خەستا دهوکێ»

«دیمەنێ ئێکێ»

پەردا شانۆی ڤەدبیت، ل سینگێ ئاڤاهی‌یەك سپی دکەت، ژئالایێ بلند ل سەر بانی‌و کەرێ هەیڤێ یێ سۆر، دروڤێ خەستێ، مرۆڤ دزانیت کو ئەو ئاڤاهی خەستەیە. ژنشکەکێڤە قەلەرەشکەك تێتە سەر دەپێ شانۆی، دوو سێ جارا دەورانا ددەت، پەرێت خۆ قژ دکەت، دەنگەکێ بترس و سەهم ل وان دۆرا بەلاڤ دکەت و ژشانۆی دەردکەڤیت. هژمارەکا ژنکاو زەلاما قەستا خەستێ دکەن، هندەکا ژوان ئەڤتێت گولاڤێنە. چەند زارویەك ل ناڤ باغچێ خەستێ ژخورا تەپکانێ دکەن. دەنگێ ئێنزارێ تێت، دوویڤدا دەنگێ پەقینەکێ. روناهی هەمی دکەڤنە خەستێ هەلدبن و دتەمرن. دبیتە ڤیرێ‌و هەوار، مرۆڤ بیەز ژهەمی ئالێت شانۆی دەردکەڤن، ل هەر دوو ئالێت شانۆی دراوستن، ل گەل دەنگەکێ نزم یێ تۆمبێلا ئاگرڤەمراندنێ‌و ئیسعافێ دەنگەك بلند دبیت:

دەنگ: چ بو.. کی‌بو.. کێ دیت.. ژکیڤ ئالیڤە هات؟

ئێك ژوان: هات.. هەر هات و هات

هەلامەتە

مێرە.. ژنە؟

چو نابینم

کێما دل رشت

ناڤا گولا.

ئەوێن نوشین

لسەرێ ملا

ئێکێ دی: بۆ من رون کەن.. هوین چ دبێژن؟ ئەز نزانم.

بێ سێ:

هنگی دایکا من دگوته من
عەفریت دهێن
بچویکا ژدایکێت وان ددزن
من نەدزانی
کو ئەو عەفریت
فانتومن دهێن
بمباو تاریێ دهاڤێن
سینگێت بچویکا دخورینن
کانیکێت خوینەکا سۆر دزێن

زاروەك جلکێت وی خوری خوینن بەز ژدەری خەستێ دەردکەڤیت بڤێریڤەو دکەڤیت، تەپکەکا لین کەفتیە، هەمی دچن ل هنداڤ سەری دراوستن.

کورك: دادێ.. دادێ.. کا دایکا من
گازیکەنێ کا دایکا من
هوین بخودێ کەن
هوین چ دبێژن
ما دێ مرم
نەء نامرم
دادێ.. دادێ.. من نەڤێت بمرم
من نەڤێت ب...م..

«سەرێ خو داتنیت»

چار کورکی رادکەنە سەر ملێت خو، ل دویف مەزیقەکا خەمگین ژشانوی دەردکەڤن، هەمی پێکڤە دبێژن:

هەرە هەڤال تو نامری
تو ژمرنێ بێ مەستری
شیرێت مە ژێت وان پترن
ئاڤدە دارا ئازادیێ
ئاڤدە دارا ئازادیێ

«دەنگێ کورکی ژ پشت کالوسی تێت»

دەنگ:

نهێ دادێ خەم و تاری

سەحکێ دادێ منارا هە ئاگرێ پێڤە

«روناهی دکەڤیتە کەڤالێ منارەکا سەر لێ فراندی، ئاگرێ پێڤە»

دەنگ: سەحکێ دادێ

دەستڤێژا کەرێ هەیڤێ یا ئێخستی

«روناهی دکەڤیتە کەرێ هەیڤێ، ئەوێ بخەستێڤە بێ پرت... پرت بوی»

دەنگ:

سەحکێ دادێ
نهێ.. نهێ دادێ
ئەو دارا هە یا کوچ کری
ئاڤاهیێ هە بێ بێ لێڤە

«روناهی دکەڤیتە کەڤالێ دارەکێ سەر بێ لێ فراندییە»

دەنگ:

سەحکێ دادێ
خاندنگەها
هەرو سپێدێ
مەلێ دخاند
بسەر سەرێ مەدا ئیناو
هلوەشاند

«روناهی دکەڤیتە کەڤالێ خاندنگەهەکا هلوەشاندی»

دەنگ:

پیرهەڤیێ مرۆڤ رەڤان
سەحکە پرچێ
سەحکە خوینێ
یا دجەمسیت بدەستێت وێڤە

پیرهەڤیەك لۆتەکێ لخۆ ددەت.. تێتە سەر دەپێ شانوییێ و دزڤریت چەند جارەکا.. سیرێنەکێ تێخیتە وان درا، رۆناهی دکەڤیتێ، بتایبەتی دەستێت وێ یێت خوری خوین. بدەنگەکێ بلند دکەتە کەنی و دەردکەڤیت، دەنگێ وێ بەربەرە کێم دبیت و بێ دەنگ دبیت»

«دیمەنێ دووێ»

هژمارەکا مرۆڤا تێنە ژۆر، ل سەر شانۆیێ بەلاڤ دبن، هەر ئێك سەحدکەتە ئالەکی، گوهێت خۆ ڤەدچنن، ئێك بدەنگەکێ خەمگین دبێژیت، «دەنگێ نزمە بەر بەرە بلند دبیت»:

بابو.. بابو

بابو.. بابو

تارستا شەڤێ خەلك دنڤستینە

دهوشیارین ئەم

گوهێت مە دڤەچنینە

دەنگێ تە تێتن

وەکو بارانەکا نەرم

دیوارێت مە

برەنگێت تە دهونینە

هەر وەکو مژو عەورو هەلم

دەستێت خو دهاڤێژنێ

ژمن درەڤن

ژمن درەڤن

هەر وەکو ئازا دکەن

ئازا دکەن

«کورك تێنە پێش چاڤا وەکی هەلامەتەکی، وەکی ئاشوپەکێ.. تەپکا وی یا لبن کەفشی، زەلام یێ ل دویڤ دچیت دەستێت خۆ درێژ دکەتێ، کورك یێ پاش پاشکی دچیت: تا ل ناڤ تاریێ دبهوژیت و بەرزە دبیت».

ژنکەك دەستێ خۆ بۆ ئالێ کورك ژێ دەکەڤتی درێژ دکەت و دبێژیت:

لاوێ منۆ..

من دڤیا تۆژی

ل گەل هەڤالا مل بمل بای

ل پشت چەپەرا

ل ناڤ سەنگەرا

سالوخدانێت مێرانیا تە

بۆ من هاتبان

کریارێت تە

جار جارا من گوهـ لێ ببان

پاشی بلا شەهید ببای

ئەز دا بتە سەر بلندتر بم

دا لبەر چاڤێت دەیکا کورە

مەزن تر بێ

لاوێ منۆ

من تۆ نەبو رۆژەك هوسا

خودان کربی‌و مەزن کربی

«دەنگێ کورکی ژپشت کالوسا تێت»

دەنگ:

هزار سال بون

میرێ تاریێ

دڤیا سەمالا دیمێ من بتەمرینیت

لێ رۆژ بۆ رۆژ

گرنژینا ل سەر دیمێ من گەشترە

هزار سال دی

مژو تاری

سەرێ بچیکێد ڤی شاری

ڤەدریتن

دێ تو بینی

جادەو سیکا بازێرێ مە

پر راهاڤێژو بۆشترە

نەکە بێژی

شیرێ ددەستێ ڤەرالی یێ ستۆ برە

فرۆکێد وی

چاندنا وان کوشتن و سوتن و ئاگرە

دێ هەر مرۆڤ مینیت مرۆڤ

ئاغایێ چەند هەمی چەکا

مرۆڤ ژچەکی مەسترە

مرۆڤ ژچەکی مەسترە

«دیمەنێ سیێ»

چار پێنج مرۆڤەکا ل سەر شانۆیێ وەکی خەلەکەکێ چێکرینە هندەك پێ دەستێت خۆ ل هنداڤ سەرێ خۆ بلند دکەن و بەرددەنە خارێ، هندەکێت دن پێ خۆ دچەمینن و رادبن. دوو مرۆڤ ڤ ژۆر دکەڤن، ئێکی بچویکەکێ ساڤا پێ دبەتەنیکەکێ پێنجای ل سەر دەستایە دبێژیت:

زەلام: راوستن.. راوستن.. نەچن راوستن.

زەلامێ دی: خودێ خێرا هەوە مەزن بکەت.

هەمی پێکڤە: ئامین.. ئامین.. خودێ ژهەوە رازی بیت.

زەلام: گەلـی خودان خێـرا.. گەلـی خودان خێـرا.. ئەڤـە بچویکەکێ «ساڤایە».. مە ئینا.. تەفشەکێ موشەکێ پێ ڤ سینگی کەتی.

مرۆڤەك: لا حول ولا قوة إلّا بالله.

مرۆڤەکێ دی: خودێ هەقێ وان بستینیت.. بینن چویچکا بەهشتێیە.

مرۆڤەك: یێ کێیە ؟

زەلام: نزانم.. دانە ڤ مە، گوتن بیەن، مە یێ ئینای.

مرۆڤەك: نەگوتن ناڤێ وی چیە؟ چ ئولە چ توخمە؟

زەلام: دبێژمە تە نزانم.. کەس نزانیت.. دیارە پێ بێ ناڤە.. هێژ ناڤ نەکریە.

مرۆڤەك: چاوا چ دەیاب نینن؟

زەلام: کەس لێ نەبویە خودان.

دوو سێکەك ژ ئەڤێت نە ئاخفتین دەستێ خۆ درێژ دکەنێ پێکڤە دبێژن:

ما هوین نزانن ئەو کێیە؟
بچویکەکێ چیایێیە
بۆ رۆژەکا دیم گرنژی
ل هنداڤ کێلیا شەدایێ
یێ دکەنیتن
یێ دفریتن
یێ دکەنیتن
یێ دفریتن

«شانۆ تاری دبیت»

«دیمەنێ چارێ».

هەمی یێ ل سەر شانـۆیێ دەستێت خۆ یێت ئێـك گرتین و بلنـد کرین.. رۆناهی دکەڤیتە دارەکا پڕ خەمل، دیسان رۆناهی دکەڤیتە خەستێ یاکو هاتیە بسەرو بەر کرن نولا بەرێ. ژنکەك ژپشت وێ دارێ دەردکەڤیتن، هەردوو دەستێت خۆ ڤ زکێ خۆرا تینیت، واق واقێت بچویکەکی تێن. هژمارەکا بچویکا ژخەستێ دەردکەڤن تەپکەکا ڤێ تاڤێنە بەر ئێك.

پشتی هینگێ هەمی پێکڤە ڤێ سرودێ دبێژن:

وەلاتێ مە
عیراقا مە
لاوێت تەینە

کورێت تەینە
هندی بمینین

هندی هەینە
دێ هەر مینین

ل سەر سۆزێ
دێ بارینین بەفرو هنگڤین
بەفر باری

نێرگز.. ئەڤین
ئەڤێ تولێ

بۆ دوژمنی
ئەم ناهێلین.. قەت ناهێلین

تێبینی: - هۆزانێت دڤێ شانـۆگـەریێدا هاتین، ژهـۆزانێت وان هۆزانڤانا هاتینە وەرگرتن ئەوێت پشکداری دمیهرەجانا شعریدا ل دهوکێ کرین، بهەلکەفتا چلا مەئتەمینیا شەهیدێت خەستا دهوکێ.